

INTERIER LINEA

OPREMA ZA VAŠ DOM

- zavese, karnise, čipke
- izdelki iz medenine
- plise, žaluzije, tende
- talne obloge, tapetništvo

*Oblikovanje in izdelava
po naročilu*

Kvaliteta v njeni najlepši obliki
Lj., Zaloška 47, tel.: 061/44 55 45

Leto 1993 je v republiki Sloveniji razglašeno za leto turizma. V našo deželo skušamo vnovič privabiti vsaj tiste turiste, ki so jo pred leti že obiskovali in spoznivali njene lepote. S predstavitvami na turističnih sejnih ponujamo tujcem znane turistične kraje in zdravilišča. Najnovejše raziskave turističnih povpraševanj pa so pokazale, da želijo gostje letovati v turistično manj znanih okoljih, v neokrnjeni naravi, z ljudmi, ki jim lahko na svojih domovih in kmetijah ponudijo nevsipljivo gostoljubje, pristnost in neposrednost.

Seveda z žalostjo ugotavljamo, da marsikje še zdaleč nismo pripravljeni na sprejem takega gosta. Veliko bo še potrebno narediti, da bodo naši domovi, njihova okolica in kraj v katerem živimo urejeni. Narava bo morala z našo pomočjo spet dobiti prvotno podobo neokrnjenega sveta.

V krajevni skupnosti Dolsko se zavedamo nalog, ki jih bo potrebno v ta namen še opraviti. Za razvoj turizma kot edine perspektivne panoge v kraju, si že nekaj let prizadevamo člani turističnega društva in krajevine skupnosti. Vsako leto s čistilnimi akcijami odpravimo nekaj divjih odpadkov.

lagališč odpadkov, s pozivi krajanom pa skušamo urediti tudi stanovanjske hiše, kmetije, dvorišča in okolico.

Izredno dobrodošla je bila pobuda prizadevnih krajanov iz Laz, ki so se odločili očistiti divja odlagališča smeti in odpadkov na bregu reke Save. V soboto, 21. marca 1992 so že zjutraj začeli z zbiranjem odpadkov. Ki jih nemarneži iz bližnje in daljnje okolice odlagajo na bregove reke. Na tovrstnaku se je iz ure v uro nabiralo vse mogoče – od nerabnih starih čevljev pa vse do polomljenih kosov pohištva, nešteto PVC vreč odpadkov in še in še. Neuporabne hranilne knjižice, šolske zvezke in

pisemske ovojnice so posamezniki marljivo shranili, kot dokazilo lastništvo vseh jemarni v neodgovorno odvrenih odpadkov. Tik ob cesti, pri železniških zapornicah, se je nabralo lepo število starih avtomobilskih karoserij in »črne« tehnike, da o neštetih pločevinkah in steklenicah, odvrenih iz potniških vlakov, sploh ne govorimo. »Marljivi« delavci, ki čistijo železniško progo in breg ob njej, jih praviloma odvzamejo kar sosedom čez cesto.

Turistično društvo in krajevna skupnost načrtujeta letos še nekaj podobnih akcij. V kraju se pojavlja vse več divjih odlagališč, večinoma v grapah, ki so last bližnjih kmetov. Upamo, da bomo z večkratnimi akcijami, pisnimi opozorili, opozorilnimi tablam in z veliko mero zavesti ljudi uredili in očistili našo dolino.

Seveda z delom pridnih rok ni mogoče storiti vsega. Mnogi načrti na tem področju so povezani tudi z denarnimi sredstvi. Ob ustreznih zakonodaji, ki bo ukrepala proti kršiteljem in sredstvi, namenjenimi čistejšemu in urejenemu okolju, bomo naredili naš kraj privlačnejši in ljudje ga bodo vse raje obiskovali.

BOJAN HERMAN

GREMO V SOSTRO...

Sostro je zadnja vas na ravninskem delu desnega brega Ljubljane in se stiska med
sostriškim hribom in potokom Dobrunjšica. Vas je zelo razpotegnjena. Naseljujejo jo
tako kmetje kot delavci, v zadnjih letih pa je tu čedalje več priseljencev in nedomačinov.

Sostro je zelo staro naselje. Ljubljanski grofje Spanheimi so tu naselili svoje upravitelje posestev (ministeriala), ki so vasi dali tudi ime.

Prvič se ta kraj omenja že v 11. stoletju (1015) ob imenu Artolfa I. Scharfenberga (Ostrovharja-Svibenjskega), ki je imel kot ministerial ljubljanskih grofov Španheimov na Kašelskem hribu nad dolino Benice svoj grad. Iz imena Scharfenberg-Osterberg se je razvilo ime Sostro. Sostro je v svoji zgodovini v glavnem pripadalo gosposki z Ostrega Vrha, pa tudi drugim, saj je znano, da je tu imel svoja posestva tudi samostan Stična in pa gospodje Višnjegorski, ki so tu zgradili Cerkev Sv. Lenarta. Le-ta je bila podružnica župnije Šmarje z Dolenskega. Leta 1736 je župnik Jakob Riffel iz Kovorja na Gorenjskem, ki je bil takušnji domačin (v Podmolniku je ohranjeno ime kmeta »pri Rifeljnu« in tudi s freskami poslikana hiša, v kateri je živel), je nakazal 1.500 goldinarjev za ustanovitve samostojnega vikariata. S tem denarjem in denarjem še nekaterih drugih dobrotnikov je bil v Sostrem leta 1753 ustanovljen samostojen vikariat, leta 1816 pa tudi samostojna župnija. Cerkev je posvečena Sv. Lenartu, zaščitniku jetnikov in živine, zlasti konj. Na Slovenskem je temu svetniku posvečenih preko 70 cerkva, izdali pa so jih predvsem v 15. stoletju iz

zaobljube tistih, ki so ubežali iz turškega ujetništva.

Prvotna cerkev je stala sredi pokopališča, 30 metrov vzhodno od današnje. Dolga je bila 20 metrov, široka pa 11 metrov. V velikem potresu 1895 je bila tako poškodovana, da je ni bilo moč popraviti. Novo po načrtih današnjega arhitekta Avgustina Neumayerja so zgradili leta 1898 za 76.133 goldinarjev in je 36 metrov dolga, 14 metrov široka in v presbiteriju 12 metrov visoka. V njej je umetniška slika Janeza Wolfa in Metzingerja iz leta 1780 in Egartova Zadnja večerja. Na cerkvi je spominska plošča, na zvonu pa imena vseh, ki so padli v prvi svetovni vojni.

Pred cerkvijo je bil leta 1900 ponovno postavljen kip Janeza Nepomuka, ki je stal nekad v graščini Turnau pod Urhom, nato pa v kapelici na Dobrinski cesti, na križišču, kjer se zavije na Urh. Spomenik je prav gotovo eden najstarejših spomenikov naše občine. V bližini, prav tako pred cerkvijo, pa tudi od takrat, stoji precej velika lesena skulptura, posvečena Sv. Frančišku.

Dogajev je bila že od nekdaj središče dogajanj v vasi in kraju. Tako je bilo tudi tu. V neposredni bližini cerkve so leta 1912 zgradili Prosvetni dom, ki je dajal zatočišče telovadcem Orla in kulturnim

priveditvam. Leta 1942 so ga požgali partizani, prav tako pa tudi gasilski dom, ki je bil zgrajen leta 1926 in leta 1946 ponovno obnovljen. Tu je bila na pobudo župnika Zupana leta 1923 ustanovljena ubožnica, ki je dajala zatočišče starim in onemoglim iz občine Dobrunje in Šmarja na Dolenjskem. Ubožnica je kraju veliko pomenila, ker je nadomeščala tako zdravniko kot lekarno in bolnico. Upravljale so jo sestre usmiljenke. Po vojni je bila leta 1946 nasilno uknjena in v njej ustanovljena Obrtna zadruha, ki pa je že po nekaj letih propadla, sedaj pa je v njej trgovina Mercator.

Šola je bila ustanovljena leta 1869 in njen prvi ravnatelj Anton Bezeg ima na pokopališču v Sostrem lep spomenik. V bregu nad cerkvijo so našli tudi rimske žarne grobove. Ob Sostrški cesti je postavljen skromen spomenik talcem, ki so jih tu leta 1942 ustrelili Italijani.

Ob potoku Dobrunjščica, ki ima ime po srednjeveškem kosezu Dobrniku (Dobrunje), je vse do leta 1871 stalo več delavnic in stop (pri Trsljakarju, na Mrakovcah). Tu so izdelovali smodnik. Na Mrakovcah je še danes kraj, ki mu pravijo »purfeljnica«. V 16. in 17. stoletju pa so tu in v Zadvoru stale strojarne ljubljanskega čeha kožarjev. Ob potoku je stalo več mlinov in zag, od katerih obratuje na vodni pogon le še žaga pri Petriču.

Sostro je po odhodu Francozov leta 1814 in po novi upravni razdelitvi leta 1817 spadalo pod občino Prežganje. Šele kasneje po novi upravni razdelitvi se je priključilo občini Dobrunje.

Nad vasio, sredi čestnih serpentin, ki vodijo v Besnico, na kraju, kjer se pravi rito Rinežu (če si hotel tja z vozom, si ga moral riniti, odtod ime Rinež), je vse do leta 1955 stala hiša dimnika. To je izredno zanimiv ostanek kmečke arhitekture iz 18. stoletja, ki je imel samo en bivalni prostor za ljudi in živino. Sredi prostora je bilo ognjišče brez dimnika. Odtod tudi ime dimnika. To vrsto hiš je bilo po letu 1753 prepovedano graditi, vendar se je ohranila vse do 20. stoletja, ko je dokončno zatopila v pozabo.

V vasi stoji kapelica, posvečena Devici Mariji, ki pa že ovira promet skozi vas. Potrebno bi ji bilo najti ustrežnejši prostor.

Kraj je bil tik pred drugo svetovno vojno že močno socialno razslojen. Veliko ljudi je bilo brez dela ali so bili le napol zaposleni v bližnjih industrijskih obratih, kamor so hodili peš ali pa se vozili s kolesi, čeprav je že tedaj ta kraj imel z Ljubljano avtobusno zvezo. Ker je bilo premalo zašluka, so se ljudje bavili z vsem, predvsem pa so zahajali v gozd, ob Veliki moči pa so izdelovali velikonočne butarice, po katerih so tako Sostro kot ostale vasi znane daleč naokoli.

(se nadaljuje)
EDVARD SVETEK

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

Letošnja akcija brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov, ki jo že težko čakamo, bo v mesecu maju. Dobro izkoristite to priložnost.

1. KS MOSTE	14. 5. 1992
2. KS ZELENJA JAMA	14. 5. 1992
3. KS JOŽE MOŠKRIČ-CIRIL	15. 5. 1992
4. KS DUŠAN KVEDER TO-
MAŽ	15. 5. 1992
5. KS ŠMARTNO	18. 5. 1992
6. KS ZADOBROVA-SNE-
BERJE	18. 5. 1992
7. KS NOVO POLJE	18. 5. 1992

8. KS POLJE	19. 5. 1992
9. KS ZALOG	20. 5. 1992
10. KS VEVČE-ZG. KAŠELJ	20. 5. 1992
11. KS KODELJEVO	21. 5. 1992
12. KS ŠTEPANJA VAS	22. 5. 1992
13. KS SOTOČJE	22. 5. 1992
14. KS 25. MAJ	22. 5. 1992
15. KS SELO	25. 5. 1992
16. KS NOVE FUŽINE	25. 5. 1992
17. KS HRUŠICA-FUŽINE	26. 5. 1992
18. KS BIZOVIK	26. 5. 1992
19. KS ZADVOR	27. 5. 1992
20. KS BEŠNICA	27. 5. 1992

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešeno križanko pošljite do 15. maja na naslov uredništva Naše skupnosti, Proletarska 1, 61110 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA

[illegible]

- ŠOLSKI PRIBORI
- DARILA, IGRAČE
- AVDIO KASETE...

ZALOŠKA 38
61000 Lj. – MOSTE